

andre erhvervsfremmende foranstaltninger, såsom forslagene om på finansloven at forhøje bevillingerne til egnsudviklingsformål og om ved en lovændring at styrke den gældende låneordning for håndværk og mindre industri.

Ved disse foranstaltninger tilføres der ny kapital til anlægsformål. Det, som ved nærværende lovforslag — og det samme gælder forslaget til lov om oprettelse af en fond til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder — er nyt og usædvanligt i den erhvervsfremmende lovgivning her i landet, er den omstændighed, at disse love tilsigter at stille også driftsfinansiering til rådighed for erhvervslivet. Dette er ekstraordinære foranstaltninger af midlertidig karakter, som er affødt af en ekstraordinær situation. Erhvervslivet er stillet over for store vanskeligheder, der kan medføre, at også veldrevne og levedygtige virksomheder bukker under, bl. a. som følge af mangel på likvid kapital også — og måske ikke mindst — til driftsformål.

Den omstilling til nye produktioner eller nye markeder, som nærværende lov tager sigte på, og hvorved netop den vellede virksomhed søger at tilpasse sig til ændrede vilkår og nye muligheder, vil ofte i en periode stille krav ikke blot til anlægskapital til nyt produktionsudstyr m. v., men også til driftskapitalen (udvikling af nye produkter og indarbejdning af disse på markedet, bearbejdning af nye markeder, omskoling af medarbejdere o.s.v.). Disse krav vil mange — både større og mindre — virksomheder ikke kunne honorere uden yderligere tilførsel af kapital udefra.

Det er pengeinstitutternes normale opgave at sørge for virksomhedernes forsyning med driftskapital, og der er ingen tvivl om, at pengeinstitutterne inden for mulighedernes grænse fortsat er indstillet på at løfte denne opgave; det er på ingen måde lovforslagets hensigt at befri pengeinstitutterne for nogen del af denne opgave. Under den stærkt accelererede omstillingsproces, som erhvervslivet netop nu er tvunget ud i — ofte på tværs af tidligere lagte planer — kan det imidlertid ikke undgås, at pengeinstitutterne udsættes for langt større tabsrisici, end de har været vant til.

En ekstraordinær indsats er derfor anset for nødvendig af hensyn til den vanskelige overgangstid, som man endnu må se frem til, inden et afgørende konjunkturomsving kan ventes. Hvad der kan gøres af det offentlige for at medvirke til, at erhvervslivet kommer styrket ud af omstillingsprocessen i stedet for at være varigt svækket, bør ikke forsømmes. Hensigten med regeringens aktuelle bestræbelser, som nærværende forslag er et led i, er derfor — uden at standse den naturlige fornyelses- og udskiftnings-

proces i erhvervslivet — at søge i størst muligt omfang at undgå det ressourcspild og de menneskelige ulykker, det vil medføre, hvis en lang række af vore iøvrigt levedygtige og veldrevne virksomheder må give op i løbet af den periode, der endnu vil hengå, før konjunkturerne påny bærer fremad.

Hensigten med nærværende lovforslag er i flere henseender parallel med den, der ligger bag det førnævnte lovforslag om en midlertidig bistandsfond. Denne fond tænkes dog at koncentrere sig om at finansiere de større eller teknologisk særligt avancerede virksomheder, som hver for sig er af væsentlig betydning for erhverv og beskæftigelse. Dens område er derfor bl. a. tænkt afgrænset derved, at den ikke skal beskæftige sig med de enkeltvis mere begrænsede finansieringsprojekter, som falder ind under nærværende lovs område. Denne tager sigte på de mange mindre håndværks- og industrivirksomheder, hvis kapitalproblemer er af mere overskueligt omfang, men som iøvrigt i mange tilfælde står over for lignende omstillings- og tilpasningsproblemer, og som tilsammen ligeledes er af væsentlig betydning for beskæftigelsen og for dansk erhvervslivs fremtidige udvikling.

For denne sektor vil pengeinstitutterne lettere kunne overskue de risici, som også her vil være til stede, og man har derfor anset det for hensigtsmæssigt at skabe en — ligeledes midlertidig — garantiordning, som er så enkel og let administrerbar som muligt, og som bygger på en risikodeling mellem staten og pengeinstitutterne, der kan sikre, at det ekstra behov for driftskapital, som vil være til stede, hvis en omstilling skal gennemføres, kan dækkes i rimeligt omfang.

Handelsministeren har ved forhandling med pengeinstitutternes organisationer opnået disses principielle tilslutning til at indgå i en rammeaftale med Handelsministeriet om garantiordningens gennemførelse.

Det er ikke muligt med sikkerhed at afgøre, hvilket behov der vil være for statslig garantistillelse for driftslån til håndværk og mindre industri i den periode, hvor ordningen er tænkt at skulle fungere. Ved nærværende lovforslag er det foreslået at garantere for driftslån til et samlet beløb af op til 200 mill. kr.

Da loven alene tilsigter at muliggøre den del af pengeinstitutternes udlån til driftsformål, som disse under de herskende ekstraordinære forhold ellers ikke måtte se sig i stand til at yde til virksomheder, der er under omstilling, og som långiverne iøvrigt vurderer som levedygtige, er en låneramme på 200 mill. kr., hvoraf staten garanterer for 50 pct., anset for rimelig og tilstrækkelig. Skulle efterspørgslen blive større end forudset, kan sagen eventuelt fore-